P7_TA(2010)0418

Raportul anual pe 2009 al BCE

Rezoluţia Parlamentului European din 23 noiembrie 2010 referitoare la Raportul anual 2009 al BCE (2010/2078(INI))

Parlamentul European,

– având în vedere Raportul anual 2009 al Băncii Centrale Europene (BCE),

– având în vedere articolul 284 din Tratatul privind Uniunea Europeană,

– având în vedere articolul 15 din Protocolul privind Statutul Sistemului European al Băncilor Centrale și al Băncii Centrale Europene, anexat la tratat,

– având în vedere Rezoluția sa din 2 aprilie 1998 referitoare la responsabilitatea democratică în cea de-a treia etapă a UEM[1],

– având în vedere comunicarea Comisiei din 7 octombrie 2009 privind declarația anuală 2009 referitoare la zona euro (COM(2009)0527) și documentul de lucru al serviciilor Comisiei care însoțește comunicarea în cauză (SEC(2009)1313/2),

– având în vedere raportul din 25 februarie 2009 al Grupului la nivel înalt prezidat de Jacques de Larosière,

– având în vedere propunerea Comisiei din 23 septembrie 2009 de regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind supravegherea macroprudențială comunitară a sistemului financiar și de înființare a unui Comitet european pentru riscuri sistemice (COM(2009)0499),

– având în vedere propunerea Comisiei din 23 septembrie 2009 de decizie a Consiliului privind acordarea unor competențe specifice Băncii Centrale Europene referitoare la funcționarea Comitetului european pentru riscuri sistemice (COM(2009)0500),

– având în vedere Rezoluția sa din 25 martie 2010 referitoare la Raportul anual 2008 al BCE[2],

– având în vedere Rezoluția sa din 18 noiembrie 2008 referitoare la Euro@10: bilanțul celor 10 ani de Uniune Economică și Monetară și provocările viitoare[3],

– având în vedere articolul 48 din Regulamentul său de procedură,

– având în vedere raportul Comisiei pentru afaceri economice și monetare (A7-0314/2010),

A. întrucât, în zona euro, PIB-ul real global a scăzut cu 4,1 % în 2009, după adâncirea crizei financiare în urma colapsului Lehman Brothers; întrucât în spatele unei asemenea cifre totale se ascund discrepanțe majore între statele membre din zona euro;

---

1 JO C 138, 4.5.1998, p. 177.
2 Texte adoptate, P7_TA(2010)0090.
3 JO C 16 E, 22.1.2010, p. 8.

B. întrucât inflația medie anuală s-a menținut la 0,3 %, iar estimările inflaționiste pe termen mediu și lung au fost convergente cu obiectivul BCE de a menține ratele inflației sub, însă aproape de 2 %;

C. întrucât, în zona euro, rata medie a deficitului public a crescut la aproximativ 6,3 %, iar raportul dintre datoria publică și PIB a crescut de la 69,4 % din PIB în 2008 la 78,7 % din PIB în 2009 în zona euro;

D. întrucât rata de schimb a monedei euro în raport cu dolarul a scăzut de la 1,39 USD pe 2 ianuarie 2009 la 1,26 USD la mijlocul lunii martie 2009, s-a apreciat până la un maxim de 1,51 USD la începutul lunii decembrie 2009 și s-a depreciat în 2010 până la un nivel minim de 1,19 USD pe 2 iunie 2010;

E. întrucât rata de schimb a renminbi a fost menținută la un nivel inadecvat de către autoritățile chineze în cursul anului 2009, moneda euro având o valoare artificial de ridicată față de moneda chineză;

F. întrucât BCE a ajustat ratele dobânzii până la 1 % și a continuat măsurile neconvenționale substanțiale și fără precedent de susținere a creditării; întrucât volumul bilanțului BCE a crescut semnificativ pe parcursul anului 2009;

G. întrucât au existat semne de stabilizare economică în zona euro în a doua jumătate a anului 2009, iar ratele de creștere trimestriale, deși în continuare modeste, au fost pozitive, cu toate că indicatorii agregați arată că această tendință nu s-a manifestat în toate statele sale membre, dintre care unele s-au menținut în recesiune în aceeași perioadă;

H. întrucât BCE preconiza o rată de creștere între 0,1 % și 1,5 % din PIB-ul real în zona euro pentru 2010 înainte de criza datoriei publice din mai multe țări din zona euro,

Introducere

1. salută faptul că Tratatul de la Lisabona a intrat în vigoare la 1 decembrie 2009, acesta conferindu-i BCE statutul de instituție a UE, ceea ce sporește responsabilitatea Parlamentului, în calitate de instituție-cheie prin intermediul căreia BCE își asumă responsabilitatea în fața cetățenilor europeni;

2. salută reluarea dialogului monetar cu noul Parlament European, după alegerile din iunie 2009;

3. este în favoarea adoptării monedei euro de către Estonia la 1 ianuarie 2011;

4. subliniază că, în ceea ce privește evoluția reală a prețurilor, măsurile de politică monetară reprezintă doar unul dintre factori, iar în ultimii ani prețurile au fost influențate în special de tendințele speculative de pe piețele individuale și de penuria crescândă și anticipată de resurse naturale;

5. subliniază că aceste dezechilibre constituie obstacole semnificative în calea unei politici monetare adecvate în cadrul zonei euro; invită guvernele, prin urmare, să își coordoneze politicile economice;

Stabilitatea economică și financiară

6. este profund îngrijorat că există în continuare discrepanțe macroeconomice substanțiale între economiile din zona euro;

7. consideră că criza financiară din anumite țări din zona euro reprezintă o chestiune importantă pentru zona euro per ansamblu și reflectă o disfuncție a zonei euro; aceasta demonstrează necesitatea unei reforme și o mai bună coordonare a politicilor economice din cadrul zonei euro;

8. îndeamnă Comisia și Banca Centrală să elaboreze propuneri în conformitate cu propunerea Comitetului de la Basel privind Basel III care să instituie norme obligatorii pentru introducerea unei rezerve anticiclice; invită Consiliul, Comisia și Banca Centrală să depună eforturi în vederea aplicării consecvente și rapide a propunerilor Comitetului de la Basel atunci când acestea vor fi ratificate în cadrul G20;

9. subliniază că, în trecut, principiile Pactului de stabilitate și creștere nu au fost întotdeauna respectate pe deplin; reamintește că, deși obiectivul de reechilibrare a finanțelor publice și de reducere a datoriilor reprezintă o necesitate în cazul statelor supraîndatorate, acesta nu este suficient pentru a rezolva problema dezechilibrelor economice dintre țările din cadrul zonei euro și din UE în ansamblu; solicită prin urmare aplicarea fără restricții și mai coerentă a Pactului de stabilitate și creștere; consideră că Pactul ar trebui însoțit de elaborarea unui sistem de alertă timpurie pentru identificarea eventualelor probleme, de exemplu sub forma unui „semestru european”, pentru a consolida nu numai supravegherea și a extinde coordonarea politicilor economice dincolo de dimensiunea bugetară, asigurând consolidarea în domeniul fiscalității, în vederea abordării dezechilibrelor macroeconomice și a consolidării procedurilor de executare;

10. consideră că trebuie întreprinse acțiuni în momentul de față pentru a demara reducerea treptată a deficitelor fiscale și a restabili încrederea în finanțele publice europene;

11. observă că, pentru a fi robustă, o uniune monetară necesită o coordonare fermă și consolidată a politicilor economice ; regretă faptul că, în cadrul Uniunii Economice și Monetare, s-a pus accentul în special pe latura „monetară”;

12. consideră că statele membre care nu respectă normele zonei euro cu privire la finanțele publice și accesul la date statistice credibile ar trebui să facă obiectul unui spectru larg și gradual de măsuri care să asigure respectarea strictă a normelor;

13. consideră că lipsa unui mecanism predefinit de gestionare a crizei și comportamentul anumitor guverne au făcut dificilă găsirea unei soluții rapide la criza de datorie publică a unor state din zona euro și va slăbi capacitatea de reacție rapidă a UEM în alte posibile situații similare pe viitor; solicită, așadar, definirea unui cadru permanent pentru gestionarea crizelor;

14. îndeamnă ca sprijinul financiar acordat țărilor UE aflate într-o situație de supraîndatorare să fie conceput pentru a încuraja rambursarea împrumuturilor, echilibrul bugetar și reforma economică și subliniază pericolul transformării împrumuturilor în contribuții financiare, încurajând împrumutul și acumularea de datorii;

15. invită, așadar, Comisia să înainteze propuneri de consolidare a Pactului de stabilitate și creștere prin includerea unor obiective specifice pentru reducerea diferențelor de competitivitate dintre economiile europene, pentru a se stimula astfel crearea de locuri de

muncă;

16. împărtășește preocupările privind posibile speculații având drept obiect moneda euro;

17. consideră că evoluțiile privind creșterea creditării și prețul activelor din UE și statele membre reprezintă indicatori esențiali pentru o monitorizare eficientă a stabilității financiare în cadrul UEM și al UE în ansamblu;

18. își exprimă îngrijorarea în legătură cu tensiunile permanente de pe piețele obligațiunilor de stat din zona euro care se reflectă în creșterea diferențelor de randament; consideră că retragerile de capital provocate de valurile de panică survenite pe parcursul actualei crize financiare au avut efecte masive de denaturare și au creat externalități negative costisitoare;

19. solicită o punere în aplicare în timp util a Regulamentului (CE) nr. 1060/2009 privind agențiile de rating de credit și salută Propunerea Comisiei din 2 iunie 2010 privind modificarea Regulamentului (CE) nr. 1060/2009 privind agențiile de rating de credit, însă invită în același timp Comisia să meargă mai departe, prezentând propuneri privind o supraveghere mai riguroasă a activității acestor agenții și crearea unei agenții europene de rating, pentru creșterea răspunderii acestora și pentru evaluarea posibilității de creare a unei Agenții europene de rating de credit;; subliniază faptul că ratingul datoriei publice din zona euro s-a dovedit problematic în timpul crizei;

Guvernarea și procesul decizional

20. subliniază independența BCE;

21. recomandă ca BCE să sporească transparența activității sale pentru a-și consolida legitimitatea și predictibilitatea; transparența este, de asemenea, necesară în ceea ce privește modelele interne de evaluare a garanțiilor nelichide și în ceea ce privește evaluările titlurilor de valoare specifice oferite ca garanție;

22. consideră că, având în vedere noul statut juridic al BCE conform Tratatului de la Lisabona, candidații la funcția de membri ai Comitetului executiv propuși de către Consiliu ar trebui să fie supuși unor audieri speciale efectuate de comisia parlamentară competentă și apoi votului Parlamentului European; constată că, în plus, rolul BCE a fost esențial după declanșarea crizei și consideră că un asemenea rol ar trebui să implice sporirea transparenței și a responsabilității;

23. salută faptul că Tratatul de la Lisabona a conferit personalitate juridică Eurogrupului și că BCE participă la reuniunile sale;

24. subliniază hotărârea Parlamentului European de a continua dialogul monetar, ca element important în cadrul controlului democratic al BCE;

25. salută propunerea de înființare a unui Comitet european pentru riscuri sistemice (CERS), care va acoperi lacunele actuale în materie de supraveghere macroprudențială; invită BCE să formuleze modele și definiții clare pentru a garanta funcționarea eficace și responsabilitatea CERS; adaugă că orice noi sarcini atribuite BCE în ceea ce privește CERS nu vor periclita independența BCE în niciun fel;

26. constată că conceptul conform căruia CERS doar emite avertizări și face recomandări fără a asigura punerea în aplicare efectivă nu este satisfăcător din punctul de vedere al eficacității punerii în aplicare și al asumării responsabilității; regretă că CERS nu poate declara o situație de urgență în mod independent;

27. salută propunerea de a organiza audieri ale președintelui CERS de către Parlamentul European, într-un cadru diferit de cel al dialogurilor monetare;

Ieșirea din criză

28. consideră că revigorarea activității economice în a doua jumătate a anului 2009 a fost o consecință a măsurilor extraordinare adoptate de guvernele și băncile centrale din întreaga lume începând cu sfârșitul anului 2008, sub forma garanțiilor pentru pasivele băncilor, a injecțiilor de capital și a schemelor de sprijinire a activelor;

29. constată că criza financiară din zona euro este o criză de solvabilitate care s-a manifestat inițial ca o criză de lichidități; consideră că o astfel de situație nu poate fi rezolvată pe termen lung doar prin acumularea de noi datorii și prin injectarea de lichidități în economii supraîndatorate în combinație cu planuri accelerate de consolidare fiscală;

30. consideră, totodată, că criza a evidențiat o tendință a politicilor economice din ultimii ani care a contribuit la nivelul înalt actual al datoriei publice și private, pentru a cărei normalizare va fi necesară o lungă perioadă; consideră că anumite regiuni din Europa se vor confrunta cu dificultăți mai mari decât altele în ceea ce privește consecințele și evoluțiile crizei și pentru a-și asigura o creștere economică durabilă, inovații și noi locuri de muncă; subliniază necesitatea unei reforme generale în Europa;

31. reamintește că, înainte de declanșarea crizei financiare, raportul dintre datoria publică și PIB în zona euro și în UE în ansamblu, precum și în majoritatea statelor membre a scăzut între 1999 și 2007 și că, dimpotrivă, nivelul de îndatorare al gospodăriilor și al societăților, precum și al sectorului financiar au crescut în mod semnificativ în aceeași perioadă;

32. reamintește că creșterea enormă a datoriei publice începând cu 2008 în câteva state membre a fost declanșată de faptul că aceste țări s-au confruntat cu excesele cauzate anterior de o creștere nesustenabilă a datoriei private și cu bule financiare enorme; consideră, prin urmare, că actuala criză a pus în lumină faptul că poziția fiscală este nesustenabilă dacă finanțarea sectorului privat este nesustenabilă;

33. observă că criza, împreună cu acțiunile de salvare și pachetele de stimulente economice ulterioare, a dus la măsuri de austeritate dure, adeseori întârziate, care, în același timp, restrâng substanțial capacitatea guvernelor de a acționa;

34. avertizează asupra faptului că aceste pachete de austeritate nu ar trebui să ducă la măsuri care ar putea încetini în mod grav redresarea economică, care necesită un nou model de guvernanță economică cu instrumente și un calendar ce va asigura un echilibru între procesul de consolidare fiscală și protejarea nevoilor în ceea ce privește investițiile în locuri de muncă și dezvoltarea durabilă;

35. subliniază faptul că lipsa creditării în beneficiul economiei reale, în special pentru IMM-uri, a rezultat din scăderea cererii datorate diminuării activității în economia reală și din

reticența băncilor de a acorda credite;

36. subliniază că băncile câtorva state membre s-au bazat excesiv pe lichiditățile furnizate de BCE;

37. constată că măsurile neconvenționale introduse de BCE din octombrie 2008 pentru sprijinirea creditării au evitat cu succes o recesiune mai profundă și tulburări financiare suplimentare; reiterează că eliminarea acestor măsuri trebuie să fie programată corect și coordonată temeinic cu guvernele naționale în funcție de activitățile acestora, în special având în vedere adoptarea colectivă și simultană de măsuri de austeritate în multe state membre;

38. își exprimă totuși îngrijorarea în legătură cu posibilul impact asimetric al strategiei BCE de ieșire, date fiind diferențele semnificative dintre statele membre din zona euro în privința ciclului economic;

39. ar sprijini o decizie a Băncii Centrale Europene prin care ar accepta în general obligațiunile guvernamentale emise de statele din zona euro ca garanție în contextul acordurilor repo, urmând astfel practica consacrată a Băncii Angliei și a Rezervei Federale;

40. subliniază faptul că o eliminare treptată a deficitelor publice și durabilitatea pe termen lung a finanțelor publice sunt esențiale pentru întreaga zonă euro;

41. ia act de numărul de propuneri la nivelul UE privind completarea mecanismelor prudențiale, gestionarea crizei și reglementarea sectorului bancar subteran;

42. împărtășește preocupările privind aspectele prociclice ale normelor actuale de reglementare, prudențiale, contabile și fiscale, care amplifică fluctuațiile inerente funcționării unei economii de piață;

43. subliniază necesitatea de a crește în mod decisiv rezervele de capital ale băncilor și de a spori calitatea capitalului și salută propunerile Comitetului de la Basel privind o definire mai strictă a capitalului de bază și introducerea unor cote mai ridicate de capital propriu; de asemenea, atrage atenția asupra legăturii dintre economia financiară și cea reală și asupra consecințelor pe care reglementarea uneia le poate avea asupra celeilalte;

44. consideră că sistemul financiar mondial trebuie să devină mai puțin vulnerabil, iar lecțiile crizei trebuie învățate la nivel global, pentru a reduce riscurile sistemice, pentru a soluționa bulele financiare și pentru a îmbunătăți calitatea gestionării riscurilor și transparența piețelor financiare, reafirmând că rolul lor de bază îl reprezintă finanțarea economiei reale;

Dimensiunea externă

45. constată că, în anul 2009, moneda euro și-a sporit importanța ca monedă internațională, însă a fost supusă unei presiuni considerabile în anul 2010;

46. subliniază că, pe parcursul unei perioade de volatilitate crescută a cursului de schimb, moneda euro s-a apreciat, îndeosebi față de dolarul SUA și față de renminbi și își exprimă îngrijorarea că acest lucru ar putea avea un efect negativ asupra competitivității zonei

euro;

47. recunoaşte că aprecierea monedei euro s-a datorat în parte activităţii economice reduse din SUA, unde deficitul de cont curent a scăzut brusc sub 3% din PIB în 2009, iar deficitul bugetului federal a crescut până la aproximativ 10% din PIB în exerciţiul fiscal 2009, în timp ce scăderea sa a fost, printre altele, legată de lipsa de încredere de pe pieţele mondiale în anumite state membre ale UE foarte îndatorate; împărtăşeşte preocupările privind expansiunea masei monetare în SUA şi, într-o mai mică măsură, în UE;

48. îşi exprimă îngrijorarea faţă de impactul volatilităţii ratei de schimb şi al operaţiunilor de tip „carry trade” asupra stabilităţii financiare şi a economiei reale.

49. subliniază că, indiferent de actuala criză economică şi financiară mondială, zona euro trebuie în continuare extinsă, dar atrage atenţia asupra respectării criteriilor de la Maastricht, ca precondiţie pentru aderare; salută adoptarea rapidă a monedei euro de către toate statele membre care îndeplinesc criteriile respective;

50. consideră că adoptarea monedei euro de către Estonia reprezintă o dovadă a statutului monedei euro, în ciuda crizei datoriei publice; consideră că acest statut va încuraja statele membre să adere la zona euro;

o

o o

51. încredinţează Preşedintelui sarcina de a transmite prezenta rezoluţie Consiliului, Comisiei, Eurogrupului şi Băncii Centrale Europene.